

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 363/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Erikom Jakubíkom, advokátom, Fraňa Mojtu 43, Nitra, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1Tpo/13/2024 z 10. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a tiež čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tpo/13/2024 z 10. apríla 2024 (ďalej len „namietané uznesenie“), tiež zrušenia označeného rozhodnutia všeobecného súdu, prepustenia z väzby na slobodu a priznania náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 a ods. 4 písm. a) a c), ods. 6 písm. b) a ods. 8 písm. c) Trestného zákona, kde bol sťažovateľ (spolu s ostatnými troma spoluobvinenými) vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 2Tp/24/2024 zo 17. marca 2024 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) z dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. o sťažnosti uplatnenej sťažovateľom proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu rozhodol krajský súd namietaným uznesením, ktorým ju zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ po prezentácii opisu skutku z uznesenia o vznesení obvinenia objasňuje, že v sťažnosti, ktorou napadol prvostupňové väzobné rozhodnutie okresného súdu, tomuto vytýkal absenciu konkrétnych dôvodov preventívnej väzby, všeobecnú a nepoužiteľnú argumentáciu uplatnenú vo vzťahu ku konkrétnej trestnej činnosti sťažovateľa, ktorá spočívala v poukazovaní na sklon k páchaniu trestnej činnosti, na záujem o nelegálny, vysoký a rýchly zisk a fakt, že sa prostriedky na prípadnú trestnú činnosť spravidla zabezpečujú dodatočne podľa aktuálnej situácie a druhu trestnej činnosti.

4. Sťažovateľ dôvodí, že namietané uznesenie krajského súdu vykazuje zjavný rozpor medzi výrokom rozhodnutia a jeho odôvodnením. Na tomto mieste cituje časť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu, v rámci ktorého bolo vytýkané, že v uznesení o vznesení obvinenia absentuje vyjadrenie ustálenej „škody“ veľkého rozsahu podľa § 172 ods. 8 písm. c) Trestného zákona, takisto je vytýkaná vágnosť popisu skutku, jeho nepresnosť alebo neúplnosť s upozornením, že je možné takéto nepresnosti tolerovať pri začatí trestného stíhania iba s prihliadnutím na stav dokazovania, avšak takýto stav nemožno akceptovať pri vznesení obvinenia a je vylúčený po uplynutí niekoľkých týždňov prípravného konania, najmä ak je obvinený vo väzbe. Domnieva sa, že tieto právne závery krajského súdu potvrdzujú jeho námietky o nezákonnosti prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu.

5. Sťažovateľ je toho názoru, že v jeho prípade nie sú splnené materiálne podmienky väzby, čo odôvodňuje nezákonnosťou vedeného trestného stíhania a nesprávnou právnou kvalifikáciou. Podľa jeho názoru v jeho prípade došlo k tzv. nadkvalifikácii skutku, čím sa preňho podstatne sťažili podmienky na prepustenie z väzby. Opätovne namieta, že dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti nie je podľa jeho mienky podporená konkrétnymi skutočnosťami.

6. Sťažovateľ uzatvára, že je namietané uznesenie krajského súdu, tak ako to popísal v ústavnej sťažnosti, založené na zjavne protichodných záveroch, preto ho hodnotí ako arbitrárne, popierajúce základné princípy spravodlivého procesu. Vo všetkých uvedených skutočnostiach vidí porušenie svojich označených práv.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľa je uplatnená námietka porušenia jeho označených práv, ku ktorému malo dôjsť pri rozhodovaní o jeho osobnej slobode, konkrétne pri rozhodovaní o jeho vzatí do väzby.

III.1. k porušeniu čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

8. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste.

Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. a 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 46 ods. 1 ústavy. v rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy (už vôbec nie čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorý pokrýva prieskum zákonnosti v rámci správneho súdnictva), čl. 36 ods. 1 listiny a ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07).

9. Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 dohovoru. Sťažovateľom formulovaný čl. 5 ods. 4 dohovoru je aplikovateľný v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby).

10. Z dôvodu neaplikovateľnosti uvedených článkov ústavy, listiny a dohovoru na väzobné konanie v jeho primárnej fáze boli sťažovateľom formulované námietky porušenia označených článkov ústavy, listiny a dohovoru namietaným uznesením krajského súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené a ústavná sťažnosť v uvedenom rozsahu bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnená.

III.2. k porušeniu čl. 47 ods. 2 charty:

11. Vo vzťahu k namietanému čl. 47 ods. 2 charty je potrebné uviesť, že podľa čl. 51 ods. 1 charty sú ustanovenia charty určené členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa základné práva zaručené v právnom poriadku EÚ uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo EÚ, avšak nie mimo týchto situácií. Pokiaľ teda určitá právna situácia nepatrí do pôsobnosti práva EÚ, nemôžu sa na akty členských štátov vzťahovať ani ustanovenia charty (porov. napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 30. 6. 2016 vo veci C-205/15, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov proti Vasilemu Tomovi, Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, body 23 a 24, ECLI:EU:C:2016:499). v obsahu ústavnej sťažnosti však sťažovateľ žiadnym spôsobom neuvádzal, resp. nešpecifikoval, že by krajský súd v jeho trestnej veci aplikoval právo EÚ, prípadne v akej súvislosti. Vzhľadom na uvedené z dôvodu neaplikovateľnosti označeného článku charty na väzobné rozhodovanie vo veci sťažovateľa bola sťažovateľom formulovaná námietka porušenia označeného článku charty namietaným uznesením krajského súdu posúdená ako zjavne neopodstatnená a ústavná sťažnosť v uvedenom rozsahu odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

III.3. k porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. ods. 1 písm. c) dohovoru:

12. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre konštantne judikuje, že väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené, tak ako už bolo povedané, do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

13. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa preto ústavný súd zameril na zodpovedanie otázky, či sa krajský súd s relevantnými okolnosťami veci sťažovateľa, resp. s tými okolnosťami, na ktoré poukazoval sťažovateľ v sťažnosti podanej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia v spojení s dôvodmi prvostupňového väzobného rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné a či konajúcim súdom zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu, inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom. z uvedených dôvodov sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením namietaného uznesenia krajského súdu, ako aj prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu, keďže podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, II. ÚS 198/2023), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

14. Z odôvodnenia prvostupňového väzobného rozhodnutia vyplýva, že sťažovateľ počas väzobného výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie priznal spáchanie trestnej činnosti kladenej mu za vinu, s výhradou doby páchania trestnej činnosti, kde ako začiatok páchania trestnej činnosti uznal rok 2020 v porovnaní s uznesením o vznesení obvinenia, kde je doba začatia určená minimálne rokom 2018. Sťažovateľ podrobne popísal spôsob výroby zakázanej látky, heroínu (výrobu, výťažnosť, cenu) a jej odber, kde jedného zo spoluobvinených označil ako odberateľa zakázanej látky. Podľa vlastného vyjadrenia mal mať informácie o výrobe heroínu z kníh a uviedol tiež, že motiváciou na jej výrobu boli preňho nízke vstupné náklady a vysoký zisk. Odmietol sa vyjadriť k zapojeniu svojho brata a tiež nevlastného syna do vyšetrovanej trestnej činnosti. Sťažovateľ takisto pri výsluchu objasnil, že objekt, kde zakázanú látku vyrábali, mal prenajatý od svojho brata, ktorý jeho a ďalšieho spoluobvineného zamestnával v špecifikovanej firme ako stolárov. Odmietol sa vyjadriť k nákupu, teda k zdroju, od ktorého odoberali medziprodukt – makovú slamu, podľa svojho vyjadrenia ďalšie zložky používané pri produkcii zakázanej látky (kofeín a paracetamol používané na riedenie heroínu) si zabezpečoval z lekárne a internetového obchodu, strojové zariadenie si zabezpečil prostredníctvom inzerčného portálu „Bazoš“. Proti vzatiu do väzby sťažovateľ namietal, že mu na pokračovanie v trestnej činnosti nezostali ani hmotné prostriedky a ani prostriedky finančné.

15. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia popísal dôkaznú situáciu tvoriacu oporu pre dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti (odkázal na výsluchy obvinených a svedkov, obsah odpočúvania telefónnych hovorov, obrazových záznamov, zápisníc o vykonaných domových prehliadkach a prehliadkach iných priestorov, zaistených stôp a vecných dôkazov). Právna kvalifikácia stíhaného konania podľa okresného súdu vyplynula z rozsahu konania obvinených, z dĺžky a spôsobu ich protiprávneho konania a z iných právnych skutočností uvedených v jednotlivých skutkoch prezentovaných v uznesení o vznesení obvinenia. Okresný súd ďalej popísal, že sa obvinení podieľali na výrobe a distribúcii uvedenej látky ako organizovaná skupina (celkovo sedem obvinených), pre tento účel využívali rekonštruovaný objekt bývalého poľnohospodárskeho družstva Vráble, kde pod zásterkou stolárskej výroby po dlhší čas (najmenej od roku 2020) po zabezpečení tzv. makovej slamy organizovali výrobu heroínu, vyrobený a zriadený heroín dodávali ako distribútorovi špecifikovanému spoluobvinenému, ktorý ho ďalej distribuoval dílerom a užívateľom. Dodal, že o tom svedčí aj zaistené množstvo heroínu, zaistené technologické zariadenie a tiež zaistené pri výrobe používané chemické látky. Popisujúc znaky organizovanej skupiny, prezentoval postavenie a úlohy jednotlivých spoluobvinených v tejto skupine, kde sťažovateľ a označil ako pôvodcu myšlienky, technológa a výrobcu zakázanej látky.

16. Okresný súd v prípade osoby sťažovateľa poukázal na jeho trestnú minulosť, keď bol sťažovateľ dvakrát v roku 1992 odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody a v roku 2010 za drogovú trestnú činnosť na nepodmienečný trest odňatia slobody. v tejto súvislosti zdôraznil, že uložené tresty nevedli k jeho náprave. Tiež poznamenal, že je sťažovateľ bez akéhokoľvek legálneho príjmu pochádzajúceho zo závislej činnosti. Tieto skutočnosti považoval tiež za také, ktoré podporujú obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti. Zhrnul, že konkrétne skutočnosti konštatované u špecifikovaných obvinených (vrátane sťažovateľa), najmä dlhodobý charakter páchania trestnej činnosti, jej rozsah, ohrozenie zákonom chránených záujmov ako život a zdravie občanov, flexibilita obvinených, ich sociálne pomery, absencia príjmov zo závislej činnosti, nezanedbateľný finančný profit z protiprávneho konania, sofistikovaný spôsob výroby a distribúcie drog, predchádzajúci spôsob života u špecifikovaných obvinených (vrátane sťažovateľa) a záznamy v odpise z registra trestov (vrátane sťažovateľa) svedčia o obave, že by obvinený na slobode mohli pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Dodal, že neakceptoval obhajobné námietky obvinených, že prostriedky a zariadenia k výrobe zakázanej látky boli zaistené orgánmi činnými v trestnom konaní, pretože ich kvalifikoval ako nelogické. Podľa okresného súdu na pokračovanie v trestnej činnosti postačujú sklony k jej páchaniu, záujem akéhokoľvek páchatel'a o rýchly a vysoký zisk, pričom prostriedky na prípadnú trestnú činnosť sa spravidla zabezpečujú dodatočne, preto je úplne bez významu, že odhalená výrobná vrátane techniky bola zaistená a ľudia eliminovaní. Podľa okresného súdu špecifikovaní obvinení (vrátane sťažovateľa) v súčasnej dobe disponujú dostatočným množstvom poznatkov a kontaktov vo vzťahu k výrobe heroínu, tiež informáciami o možnostiach a spôsoboch monitorovania tejto protiprávnej činnosti, pričom možnosť zaujímavého finančného profitu by ich mohla priviesť k pokračovaniu v trestnej činnosti ešte prepracovanejším spôsobom. v tomto kontexte akcentoval vyjadrenie samotného sťažovateľa o jeho motivácii k výrobe zakázanej látky, kde sťažovateľ prezentoval skutočnosti na jednej strane nízkych vstupných nákladov a na druhej strane vysokého zisku. Napokon v závere poukázal na to, že nezistil dôvod na nahradenie väzby žiadnym z alternatívnych inštitútov s poukazom na závažnosť a charakter trestnej činnosti, pričom s odkazom na § 80 ods. 2 Trestného poriadku,

ktorý pri obzvlášť závažnom zločine vyžaduje naplnenie výnimočných okolností, konštatoval, že tieto nezistil u žiadneho zo spoluobvinených.

17. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že v sťažnosti uplatnenej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu sťažovateľ namietal, že bol naposledy odsúdený pred štrnástimi rokmi a nemá žiaden záznam v registri priestupkov, k spáchaniu trestnej činnosti sa priznal, dobrovoľne vydal svoj mobilný telefón i osobný automobil a pri prehliadke areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva bola zaistená celá technológia a chemické činidlá potrebné na výrobu heroínu. Podľa jeho názoru uvedené skutočnosti vyvracajú splnenie materiálneho predpokladu na jeho väzobné stíhanie. v špecifikovanej spoločnosti pracoval ako stolár dávno pred tým, ako začal vyrábať heroín. z jeho konania nevyplýva dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti. Argumentácia použitá okresným súdom je podľa neho všeobecná a použiteľná vo vzťahu k akejkoľvek trestnej činnosti.

18. Krajský súd v namietanom uznesení reagoval na námietky sťažovateľa v argumentácii, v ktorej poukázal na to, že sťažovateľ z posledného uloženého sedemročného nepodmienečného trestu odňatia slobody bol podmiennečne prepustený v septembri 2015, pričom mu bola určená skúšobná doba vo výmere štyroch rokov a napriek aktuálnemu obvineniu bolo rozhodnuté o jeho osvedčení sa v októbri 2020. Zdôraznil, že v zmysle vzneseného obvinenia mal sťažovateľ iniciovať výrobu zakázanej látky. Prezentoval tiež svoju úvahu, v ktorej poukázal na to, že sťažovateľ sa síce k spáchaniu trestnej činnosti priznal, avšak niektoré jej relevantné aspekty odmietol objasniť, čo je tiež okolnosťou, ktorá vyvoláva dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti, konkrétne sťažovateľ neodhalil identitu zdroja, u ktorého bol zabezpečovaný medziprodukt potrebný k výrobe heroínu (maková slama), a ani miesto uskladňovania tohto materiálu, ktorý bol umiestňovaný mimo prehľadanej areál oficiálnej stolárskej výroby. Aj táto okolnosť, keď sťažovateľ ponechal tieto skutočnosti neobjasnené, podľa krajského súdu zvyšuje obavu, že tak sťažovateľ učinil v úmysle pokračovať v dotknutej trestnej činnosti. v ďalšom odôvodnenie namietaného uznesenia obsahuje argumentáciu, na ktorú poukázal sťažovateľ v ústavnej sťažnosti a ktorú hodnotí ako odporujúcu výroku namietaného uznesenia krajského súdu.

19. Námietky prezentované sťažovateľom v ústavnej sťažnosti, ktorými spochybňuje udržateľnosť väzobného stíhania jeho osoby, v podstate predstavujú dva základné argumentačné okruhy.

20. Sťažovateľ je v prvom rade toho názoru, že dôvody na preventívnu väzbu v podobe, v akej boli ustálené konajúcimi súdmi, sú všeobecné, neurčité, a teda nedostatočné, odmieta tiež ako relevantné tie argumenty, ktoré poukazujú na jeho trestnú minulosť.

21. Po oboznámení sa s obsahom tak odôvodnenia prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu, ako aj odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu, sa ústavný súd so stanoviskom sťažovateľa nemôže stotožniť a je toho názoru, že argumentácia okresného súdu, prostredníctvom ktorej bolo sťažovateľovi vysvetlené splnenie podmienok na jeho preventívnu väzbu, a tiež následná argumentácia krajského súdu, ktorou tento reagoval na sťažnostné námietky uplatnené sťažovateľom, je vyčerpávajúca, logická a súčasne primerane konkrétna, zodpovedajúca obsahu dotknutých ustanovení Trestného poriadku regulujúcich väzobné rozhodovanie.

22. Okresný súd vo vzťahu k celej skupine spoluobvinených poukázal na okolnosti vzťahujúce sa na všetkých týchto obvinených (teda aj na sťažovateľa), kde zdôraznil aspekty dlhodobosti,

organizovanosti, sofistikovanej, vysokej závažnosti a výnosnosti páchanej trestnej činnosti. Na tomto mieste ústavný súd upozorňuje na svoju rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej v minulosti judikoval, že samotná tzv. drogová trestná činnosť spočívajúca v zadovážovaní zakázaných látok na účel ich ďalšej distribúcie, motivovaná dosiahnutím zisku, páchaná na organizovanej báze, dlhodobo a vyznačujúca sa vysokou spoločenskou nebezpečnosťou predstavuje v rámci väzobného rozhodovania popri iných okolnostiach výraznú oporu pre zdôvodnenie danosti dôvodov preventívnej väzby (pozri sp. zn. II. ÚS 109/2023 a sp. zn. II. ÚS 37/2024). v konkrétnych okolnostiach trestnej veci sťažovateľa nie je možné prehliadať, že ide o vrchol pyramídy závažnosti tejto trestnej činnosti, keďže heroín ako jedna z najnebezpečnejších návykových látok, ktorá mala byť dotknutou organizovanou skupinou distribuovaná, nemala ňou byť získavaná z externých zdrojov, ale mala byť touto skupinou priamo vyrábaná (a pridávaním ďalších prímiesí na účel zvýšenia objemu, a teda zisku, menená na tzv. špinavú drogu s mnohonásobne deštruktívnejšími účinkami pre ľudský organizmus), kde sťažovateľ ako iniciátor a nositeľ vedomostí o výrobnom procese mal zohrať spomedzi jednotlivých členov skupiny nepochybne úlohu veľmi významnú, keď nie najvýznamnejšiu.

23. Osobitne vo vzťahu k sťažovateľovi okresný súd poukázal (a tieto okolnosti akcentoval aj krajský súd) na trestnú minulosť sťažovateľa, navyše, v poslednom prípade na odsúdenie za trestnú činnosť druhovo totožnú s vyšetrovanou trestnou činnosťou. Tiež poukázal na absenciu stáleho legálneho príjmu, čo môže predstavovať motivačnú okolnosť návratu sťažovateľa k páchaniu trestnej činnosti, kde túto trestnú činnosť sám sťažovateľ označil za vysoko výnosnú. Krajský súd upozornil na to, že je síce pravdou, že k odsúdeniu sťažovateľa za drogovú trestnú činnosť došlo v minulosti už v roku 2010, sťažovateľ však bol výkonom trestu odňatia slobody eliminovaný z bežného sociálneho prostredia až do roku 2015, keď sa na slobodu dostal na základe podmieneného prepustenia, pričom vyšetrovaná trestná činnosť má časovo zasahovať do určenej skúšobnej štvorročnej doby podmieneného prepustenia a táto okolnosť má signalizovať nedostatočný účinok vykonaného trestu odňatia slobody na sťažovateľa a tiež jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Za trestnú a logickú ústavný súd považuje aj úvahu krajského súdu, ktorý reflektoval skutočnosť, že sťažovateľ neobjasnil niektoré relevantné okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti, ako sú zdroje výrobného medziproduktu – makovej slamy, a tiež miesto jej skladovania, a táto skutočnosť môže signalizovať taktické motívy sťažovateľa, a to zabezpečenie podmienok na ďalšie pokračovanie vo výrobe zakázanej látky. Aj na tomto mieste odkazuje na svoju rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej v minulosti uznal osobnostný profil väzobne stíhaného obvineného zaťažený kriminálnou minulosťou spojenou s druhovo totožnou trestnou činnosťou ako okolnosť nezanedbateľnú pri posudzovaní danosti dôvodov preventívnej väzby (pozri sp. zn. II. ÚS 37/2024). Napokon k úvahe okresného súdu o irelevantnosti skutočnosti zaistenia výrobných a technologických prostriedkov potrebných k výrobe heroínu orgánmi činnými v trestnom konaní ústavný súd konštatuje, že ju možno označiť za celkom logickú a náležitú. Rovnako je aj toho názoru, že momentálny nedostatok technických a finančných zdrojov nie je neprekonateľnou prekážkou pre pokračovanie vo výnosnej výrobe zakázanej látky, pretože práve spomenutá vysoká výnosnosť produkcie tejto zakázanej látky a nadobudnuté znalosti a zručnosti organizovanej skupiny páchatel'ov potrebné k jej výrobe môže napr. veľmi ľahko prilákať „investorov“, ktorí ochotne poskytnú chýbajúce zdroje potrebné k jej ďalšej produkcii.

24. Sťažovateľ v druhom bode svojich námietok prezentovaných v ústavnej sťažnosti poukazuje na časť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu (podľa sťažovateľa rozporného s výrokom rozhodnutia krajského súdu), v ktorom samotný krajský súd vytkol okresnému súdu, že sa osobitne nevysporiadal s dôvodmi väzby u každého z obvinených osobitne, ďalej že uznesenie o vznesení obvinenia nešpecifikuje ustálený osobitný kvalifikačný znak stíhanej trestnej činnosti, ktorým je spôsobenie „škody“ veľkého rozsahu, a že je samotný skutok popísaný značne vágnym spôsobom. Ústavný súd po podrobnom oboznámení sa s obsahom odôvodnenia prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu (ktoré obsahuje aj opis skutku tak, ako je obsiahnutý v samotnom uznesení o vznesení obvinenia) rozhodne tieto krajským súdom prezentované výhrady nezdieľa a je toho názoru, že okresný súd vo vzťahu k osobe sťažovateľa dostatočne konkrétnym spôsobom popísal dôvody väzby, ďalej že je naplnenie spomínaného osobitného kvalifikačného znaku v popise skutku identifikovateľne a náležite vyjadrené a takisto že je popis skutku dostatočný k tomu, aby bolo možné ustáliť skutkovú vetu v rozsahu zodpovedajúcom prezentovanej právnej kvalifikácii. v nadväznosti na to uvádza, že musí odmietnuť presvedčenie krajského súdu a tiež sťažovateľa o tom, že by parametre náležitého odôvodnenia väzobného rozhodnutia malo napĺňať len také odôvodnenie, ktoré obsahuje explicitnú prezentáciu dôvodov väzby u každého jedného spoluobvineného osobitne. Parametre ústavne konformného odôvodnenia rozhodnutia spĺňa každé jedno odôvodnenie, ktoré vyčerpávajúco zodpovedá nastolené relevantné otázky, či už prostredníctvom explicitného výpočtu, alebo prostredníctvom kontextuálnej špecifikácie relevantných skutkových okolností veci. Na tomto mieste ústavný súd odkazuje na body 20 a 21 odôvodnenia tohto rozhodnutia, v ktorých je jasne špecifikované, ktoré dôvody väzby ako spoločné priradil okresný súd pre viacerých obvinených (teda vrátane sťažovateľa) a ktoré dôvody formuloval navyše ako tie, ktoré sa viažu iba na osobu sťažovateľa. Je tak toho názoru, že v prípade sťažovateľa boli dôvody na uvalenie preventívnej väzby jasne, konkrétne, a teda dostatočne vymedzené. Pokiaľ ide o špecifikáciu informácií preukazujúcich naplnenie prospechu veľkého rozsahu ako osobitného kvalifikačného znaku vymedzeného § 172 ods. 8 písm. c) Trestného zákona, ústavný súd poukazuje na obsah odôvodnenia prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu (konkrétne posledné tri odseky s. 4, druhý odsek s. 5, ôsmy odsek s. 7), kde sú konkretizované jednotlivé sumy zodpovedajúce hodnote zakázanej látky, ktorých sčítaním sa možno dopracovať ku konečnému vyčísleniu sumárnej výšky získaného prospechu. Napokon, pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa jasnosti popisu skutku, upozorňuje na skutočnosť, že nie všetky detaily trestnej činnosti sú pre ustálenie skutku nevyhnutné, podstatné je, aby skutková veta obsahovala relevantné informácie korešpondujúce s jednotlivými pojmovými znakmi príslušnej skutkovej podstaty, čo je v prípade skutku vymedzeného v trestnej veci sťažovateľa splnené. Ilustratívne možno poukázať na situáciu týkajúcu sa sťažovateľa, u ktorého uznesenie o vznesení obvinenia relevantné pojmové znaky súvisiace s ustálenou právnou kvalifikáciou obsahuje (bolo náležite špecifikované prechovávanie zakázanej látky, keď bolo špecifikované miesto jej prechovávania a tiež druh zakázanej látky, kde treba pripomenúť, že dĺžka doby prechovávania je v zmysle skutkovej podstaty zakotvenej § 172 ods. 3 Trestného zákona irelevantná; takisto bolo náležite špecifikované konanie vzťahujúce sa na výrobu zakázanej látky, keď boli popísané primerane základné okolnosti týkajúce sa produkcie heroínu a miesto, kde sa mala produkcia realizovať a tiež ako na nej jednotliví obvinení mali participovať; špecifikovaná bola náležite aj distribúcia heroínu tým, že bolo poukázané na základného odberateľa a ďalších menších odberateľov zakázanej látky a tiež časové úseky, počas ktorých k nej malo dochádzať; boli jasne

špecifikované znaky závažnejšieho spôsobu konania – bol časovo vymedzený tzv. dlhší čas páchania trestnej činnosti a páchanie trestnej činnosti organizovanou skupinou, pri ktorej je presne špecifikované postavenie sťažovateľa ako koordinátora skupiny).

25. Väzobné rozhodovanie konajúcich súdov v prípade sťažovateľa sa vzhľadom na predchádzajúce závery ústavnému súdu nejaví ako svojvoľné. Ústavný súd je toho názoru, že odôvodnenia oboch rozhodnutí (ktoré, tak ako už bolo povedané, treba posudzovať ako jeden celok) poskytujú dostatočne konkrétne a náležité argumenty podporujúce zákonnosť postupu pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy v dotknutých rozhodnutiach súdy prezentovali, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o väzbe. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci krajský súd, ktorý v konečnom dôsledku vyhodnotil u sťažovateľa splnenie podmienok preventívnej väzby, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti označeného rozhodnutia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. o svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa ich názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012).

26. Vychádzajúc z prezentovaných čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v dotknutej časti ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

27. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2024

Peter Molnár
predseda senátu